

Az év fajai 2025

Az év emlőse: a magyar szöcskeegér

A magyar szöcskeegér egy apró termetű, rejtőzködő életmódot folytató rágcsáló, amely Magyarországon őshonos. Az ezredforduló előtt szinte semmit sem tudtak erről a fajról, és sokan már a kihalását feltételezték. Azonban az utóbbi években végzett kutatásoknak köszönhetően kiderült, hogy a magyar szöcskeegér még él, de állománya nagyon kicsi és veszélyeztetett.

A magyar szöcskeegér megválasztása az év emlősevé fontos szerepet játszik abban, hogy felhívja a figyelmet erre a különleges fajra és élőhelyének védelmére.

A kép és a szöveg forrása: https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_sz%C3%B6cskeeg%C3%A9r

Az év rovara: a sávós szitakötő

A sávós szitakötő egy gyönyörű és feltűnő szitakötő faj, amely Európa nagy részén előfordul. Magyarországon főként a nagyobb vízfolyások mentén él.

A szitakötő testhossza elérheti az 5 cm-t, szárnyfesztávolsága pedig a 7 cm-t. A hímek és a nőstények megjelenése jelentősen eltér.

Hím: A hímek nászruhában igazán lenyűgözőek. Testük sötétkék vagy fekete, fémesen csillogó. Szárnyaik nagyok, áttetszőek, de a szárnyak tövéénél és a végeinél sötétkék foltok találhatóak. Ezek a foltok a napfényben irizálóan csillognak, innen ered a faj neve is.

Nőstény: A nőstények kevésbé feltűnőek, testük zöldes-barnás színű. Szárnyaik is áttetszőek, de a hímekéhez képest kisebbek és a sötétkék foltok hiányoznak róluk.

Érdekességek a sávós szitakötőről

Légi akrobaták: A sávós szitakötők légbemutatóikkal gyakran lenyűgözik a szemlélőt. Híresekké váltak a gyors fordulóikról, amelyekkel zsákmányt ejtenek.

Szárnyával kommunikál: A hímek szárnyuk villogtatásával hívogatják a nőstényeket, és rivalizálnak a területüket fenyegető vetélytársakkal.

Jelzésértékű faj: Mivel a szitakötők szaporodása tiszta, oxigéndús vizekhez kötött, jelenlétük mindig a környezet jó állapotára utal.

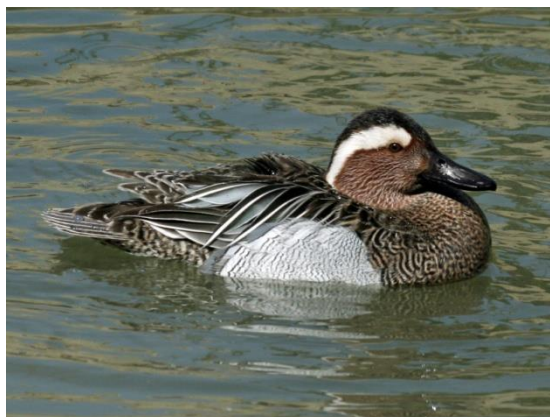
Nem tartozik a veszélyeztetett fajok közé, de élőhelyeinek védelme fontos. A vízfolyások szennyezése és a vízparti növényzet pusztítása veszélyt jelenthet a fajra.

A kép és a szöveg forrása: https://hu.wikipedia.org/wiki/S%C3%A1vos_szitak%C3%B6t%C5%91

Az év madara: a böjti réce

A böjti réce egy kis termetű vízimadár, amely a récefélék családjába tartozik. Európában és Ázsiában honos, de Afrikába is eljut telelni. Magyarországon szórványos fészkelő, de rendszeresen átvonul.

A böjti réce testhossza 35-40 cm, szárnyfesztávolsága 60-70 cm. A hím nászruhában feltűnő, feje sötétbarna, homloka és arca világosabb. A szeme felett fehér sáv húzódik. A nyaka és a begye vörösbarna, a háta szürkésbarna. A hasa fehér, fekete pettyekkel. A tojó barnás színű, a háta sötétebb, a hasa világosabb. A fiatal madarak a tojóra hasonlítanak, de tollazatuk sötétebb.

Élőhelyei a tavak, folyók, mocsarak és árterek. Kedveli a sekély vizű, gazdag növényzetű területeket.

A böjti réce állománya az utóbbi években csökkent. Ennek oka az élőhelyek elvesztése, a vadászat és a környezetszennyezés. Magyarországon védett madárfaj.

Nevét onnan kapta, hogy tavasszal, a böjti időszakban érkezik meg Magyarországra.

A kép és a szöveg forrása: https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%B6jti_r%C3%A9ce

Az év hala: a kurta baing

A kurta baing egy apró termetű, ezüstös színű hal, amely a Duna vízrendszerében őshonos. A nyúldomolykófélék családjába tartozik, és átlagos testmérete mindössze 6–8 cm.

Teste hosszúkás és karcsú, oldalról lapított. Színe általában ezüstös vagy világosbarna, amelyen sötét foltok vagy csíkok találhatóak. Ezek a foltok vagy csíkok segítenek a rejtőzködésben a növényzet között. A kurta baing feje viszonylag kicsi, szemei nagyok és kiemelkednek. Szája felső állású, ami azt jelenti, hogy az alsó állkapcsa túlnyúlik a felsőn.

A kurta baing kisebb állóvizek és lassú folyású patakok lakója. Kedveli a gazdag növényzetű, sekély vizű területeket. Magyarországon a Duna vízrendszerében, valamint a Balatonban és a Velencei-tóban is előfordul.

A kurta baing állománya az utóbbi években csökkent. Ennek oka az élőhelyek elvesztése, a vízszennyezés és a klímaváltozás. Magyarországon védett halfaj.

A kép és a szöveg forrása: <https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/termeszetvedelem/natura2000/fajtar/kurta-baing>

Töltsük fel közösen a Magkönyvtárt!

MAGKÖNYVTÁR INDUL
A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

HA VAN FELESLEGES MAGOD,
HOZZ BELŐLE
A MAGKÖNYVTÁRBA

MONDD EL,
MI A TEENDŐ AZ ADOTT MAGGAL,
HOGY FELTŰNTETHESÜK A
NÖVÉNY ADATAIT A CSOMAGOLÁSON

SEGÍTSD TE IS
A MAGKÖNYVTÁR ELINDULÁSI!

A MAGOK FELAJÁNLÓI HAVONTA AJÁNDÉKSORSOLÁSON VESZNEK RÉSZT,
ÉS A SZERENCÉS NYERTES 1 DB ZÖLD AJÁNDÉKCSOMAGOT NYER.

A MAGKÖNYVTÁR FELTÖLTÉSE 2023. AUGUSZTUS 1-JÉTŐL INDUL.

A MAGOKAT TAGKÖNYVTÁRAINKBAN IS LEADHATOD.

jövtk
JÓZSEF ATTILA MEGYEI
TAGKÖNYVTÁR

dfmfvk
DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

acsjtk
ANGYALOSI MEGYEI
TAGKÖNYVTÁR

EZ A PLAKÁT/SZÓRÓANYAG ÚJRAHASZNOSÍTOTT PAPIRRA LETT NYOMTATVA.

2023 augusztusától egy új szolgáltatást készítettünk elő, amelyet 2024. március 11-től vezettünk be első helyszínként a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban.

Töltsük fel közösen a Magkönyvtárt!

Célunk a helyi közösségekre, a vonzáskörzet lakosaira alapozva a tájfajta növényvilág megőrzése, a magok adományozásának és cseréjének segítése, az otthon termesztett haszon-, dísznövény és a hobbikertészkedési kedv erősítése, a növénynevelés lépéseinek támogatása, valamint a közösségépítés. A magcserére épülő könyvtári szolgáltatás a helyi, honos növényfajták megbízható forrásból származó készletét bocsátja a kölcsönzők rendelkezésére. Csak vegyszermentes, saját kertből származó magokat gyűjtünk.

A honlapon olvasható a magkönyvtár használati szabályzata, ill. a kölcsönözhető magok listája is.

<https://dfmk.dfmvk.hu/szolgaltatasok/magkonyvtar>

Állatbarát könyvtár program

Könyvtárunk stratégiai tervében is fontos szerepet kapott a fenntarthatóság.

Könyvtárunk elkötelezett híve a felelős állattartással és állatvédelemmel kapcsolatos információk minél szélesebb körű terjesztésének. A kihívás keretében 12 hónap alatt 12 állattal vagy állatvédelemmel kapcsolatos könyvet olvashatnak el az érdeklődők.

A kihívás aktuális könyvének népszerűsítése mellett, az állatokról és állatvédelemről szóló könyvekből készült könyvajánlóval is várjuk olvasóinkat, továbbá a jövőben állatbarát programokkal várjuk a téma iránt érdeklődőket.

Állatbarát Olvasó Kihívás 2025. **FEBRUÁR** témája: a **RÓKA!**

Az ajánlott könyveket keresse könyvtárunkban!

Februárban szezonális zöldségek és gyümölcsök

A tél még javában tart, de szervezetünk már egyre inkább várja a frissen szedett zöldségekben és gyümölcsökben rejlő tápanyagokat. Ez azonban még a téli szezonális alapanyagok időszaka, ennek megfelelően tudunk válogatni a piacon vagy az üzletek polcain a különböző zöldség- és gyümölcsfélék között.

A felgyorsult életünkben megszoktuk, hogy szinte mindent megkapunk azonnal. Ha az ember kíván valamit, be is tudja szerezni. Ez nem azt jelenti, hogy ezeket az egzotikus termékeket meg is kell venni.

A nagy választékban nehéz elveszni és sokszor nem is tudja az ember, hogy melyik az a zöldség vagy gyümölcs, ami szezonális.

A kökény és a sütőtök jótékony hatásai

Kökény

A kökény egy tüskés cserje, amelynek sötétkék bogyói vannak. Ezek a bogyók gazdagok vitaminokban (különösen C-vitaminban), ásványi anyagokban, antioxidánsokban és rostokban.

Jótékony hatásai:

Immunrendszer erősítése: Magas C-vitamin tartalma miatt erősíti az immunrendszert és segít a betegségek megelőzésében.

Emésztés javítása: Rosttartalma elősegíti az emésztést és segít a székrekedés enyhítésében.

Antioxidáns hatás: Az antioxidánsok védik a szervezetet a szabad gyökök káros hatásaitól, amelyek szerepet játszhatnak a krónikus betegségek kialakulásában.

Gyulladáscsökkentő hatás: Egyes kutatások szerint a kökény gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal is rendelkezik.

Vizelethajtó hatás: Segíthet a vesék működésének támogatásában és a méreganyagok eltávolításában.

A kép és a szöveg forrása: <https://vitaminnagyker.hu/a-kokeny-hatekony-vizhajto-gyogynoveny/>

Sütőtök:

A sütőtök egy sokoldalú zöldség, amely számos formában elkészíthető és fogyasztható. Gazdag béta-karotinban, C-vitaminban, K-vitaminban, rostokban és káliumban.

A sütőtök fogyasztásának előnyei:

Immunrendszer erősítése: A magas C-vitamin tartalomnak köszönhetően erősíti az immunrendszert és védi a szervezetet a fertőzésektől.

Látás javítása: A béta-karotin, amely a szervezetben A-vitaminná alakul, javítja a látást és megelőzi a szembetegségeket.

Szív- és érrendszeri egészség védelme: A rostok és a kálium csökkentik a koleszterinszintet és a vérnyomást, így védik a szívet és az ereket.

Rák megelőzése: Egyes kutatások szerint a sütőtökben található antioxidánsok csökkenthetik bizonyos ráktípusok kockázatát.

Emésztés javítása: A magas rosttartalom segíti az emésztést és megelőzi a székrekedést.

Bőr egészségének megőrzése: A sütőtökben található vitaminok és antioxidánsok hozzájárulnak a bőr egészségének megőrzéséhez és a ráncok kialakulásának késleltetéséhez.

A szöveg forrása: https://greendex.hu/a_sutotok_10_jotekony_hatasa/

A kép forrása: <https://sutotok.com/elettani-hatasok/>

